

Fundacja > Dofinansowane projekty > 2010 > Digitalizacja i inwentaryzacja zbiorów archiwalnych i artystycznych Kościoła w Rzymie

Digitalizacja i inwentaryzacja zbiorów archiwalnych i artystycznych Kościoła w Rzymie

Digitalizacja i inwentaryzacja zbiorów archiwalnych i artystycznych Kościoła i Hospicjum św. Stanisława w Rzymie

Kościół i Hospicjum św. Stanisława w Rzymie (Chiesa e Ospizio di San Stanislao a Roma) jest jedną z najstarszych placówek polskich poza granicami kraju. Swoje powstanie zawdzięcza kardynałowi Stanisławowi Hozjuszowi, który w 1578 roku uzyskał od papieża Grzegorza XIII bullę fundacyjną, na mocy której kościół Najświętszego Zbawiciela przy via Bottege Oscure przeznaczony dla nacji polskiej. W latach 80. XVI wieku podjęto budowę nowego kościoła i budynków, których celem było służyć polskim pielgrzymom, licznie przybywającym do Rzymu. W XVII i XVIII wieku Kościół Polski i Hospicjum rozwijało się nadal, stając się ważnym centrum życia religijnego, politycznego i społecznego, przyjmującym w swoich ścianach, obok pielgrzymów, także dyplomatów, posłów, studentów i rzecz jasna - licznych duchownych. W kościele celebrowano najważniejsze wydarzenia historyczne, m. in. zwycięskie bitwy oraz koronacje królów. W XVIII wieku kościół i Hospicjum zostały gruntownie przekształcone i zmodernizowane. Wnętrze kościoła wypełniły dzieła najwybitniejszych polskich malarzy: Szymona Czechowicza i Tadeusza Kuntze-Konicza. Wraz z upadkiem Rzeczypospolitej, uległo zmianie znaczenie Kościoła Polskiego, który przejęli Rosjanie. Dopiero w okresie dwudziestolecia międzywojennego Polacy odzyskali zwierzchność nad kościołem i Hospicjum, stopniowo przywracając im dawny splendor. W pokojach Hospicjum znalazła swe miejsce Polska Ambasada przy Watykanie i stacja naukowa Polskiej Akademii Umiejętności. W okresie II wojny światowej i tuż po niej Polski Kościół przy Bottege Oscure był jednym z ważniejszych ośrodków duszpasterskich i emigracyjnych, skupiających Polaków będących tu czasowo, lub osiadłych w Rzymie na stałe. Po wojnie kościół stał się oparciem dla działań Adama Sapięhy i Karola Wojtyły.

W 2009 roku Fundacja im. Św. Królowej Jadwigi, przy współpracy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie uzyskała od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dofinansowanie projektu inwentaryzacji i digitalizacji zbiorów artystycznych i archiwalnych, zgromadzonych w Kościele i Hospicjum Św. Stanisława w Rzymie. W 2009 roku pracownicy naukowcy Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII wykonali karty inwentarzowe ponad 170 obiektów i dokumentację fotograficzną liczącą niemalże 800 fotografii oraz wstępną kwerendę materiałów archiwalnych. W tym roku prace te są kontynuowane, a ich celem głównym jest uporządkowanie, zinwentaryzowanie oraz spisanie imponującego zbioru dokumentów archiwalnych, sporządzonych od końca XVI do połowy XX wieku. Wykonywane są również karty inwentarzowe zabytkowych szat liturgicznych oraz innych dzieł odnajdywanych na terenie Hospicjum. Nasze działania mają charakter prewencyjny. Ich podstawowym celem jest zabezpieczenie znajdującego się dotąd w złym stanie zespołu archiwaliów, które stanowić będą w przyszłości podstawę do badań naukowych nad dziejami oraz rolą rzymskiego ośrodka. Najstarsze materiały archiwalne są utrwalone cyfrowo, inne zaś, o wiele liczniejsze, jedynie segregowane w teczki i opisywane. Tak jak w poprzednim roku sporządzono karty inwentarzowe kilkudziesięciu dzieł sztuki, w większości zabytkowych kompletów liturgicznych z XVIII, XIX i XX wieku.

Wyjazdy inwentaryzacyjne do Rzymu nie byłyby możliwe bez wsparcia finansowego Fundacji im. Św. Królowej Jadwigi, Kościoła i Hospicjum św. Stanisława w Rzymie, a w szczególności Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Pragniemy w tym miejscu serdecznie podziękować Dobroczyńcom, jak i liczny osobom zaangażowanym w projekt, dzięki którym jest możliwe zabezpieczenie i utrwalenie w sposób nowoczesny świadectw naszej historii.

Dr Józef Skrabski